

FB-127

February-2025

B.A., Sem.-I

DSC-C-SOC-112 (Major) : Sociology  
(ભારતીય સામાજિક સંસ્થાઓ)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. જ્ઞાતિ એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 10  
અથવા
1. 'જ્ઞાતિ અને અસ્પૃશ્યતા' – ચર્ચા કરો. 10
2. હિન્દુ શાસ્ત્રો મુજબ લગ્નના પ્રકારો સવિસ્તાર સમજાવો. 10  
અથવા
2. વર્તમાન સમયમાં લગ્ન સંસ્થામાં આવેલ પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો. 10
3. કુટુંબનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો વિગતે જણાવો. 10  
અથવા
3. વર્તમાન સમયમાં કુટુંબ સંસ્થામાં આવેલ પરિવર્તનોની સમજૂતી આપો. 10
4. શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપી તેના કાર્યો સવિસ્તાર સમજાવો. 10  
અથવા
4. 'શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન' – ચર્ચા કરો. 10
5. સાચું કે ખોટું જણાવો : (કોઈપણ દસ) 10  
(1) વ્યક્તિને જ્ઞાતિનો દરજ્જો જન્મથી જ મળે છે.  
(2) હિન્દુ શાસ્ત્રો મુજબ ગાંધર્વ લગ્નને સૌથી શ્રેષ્ઠ લગ્ન માનવામાં આવે છે.

- (3) ગુજરાતમાં જ્ઞાતિપંચને કોર્ટ કરતાં ચડિયાતું માનવામાં આવે છે.
- (4) શિક્ષણ સામાજિક પરિવર્તન માટે અવરોધક ભૂમિકા ભજવે છે.
- (5) વિભક્ત કુટુંબ કદની દષ્ટીએ નાનું હોય છે.
- (6) હિન્દુ લખ ધારો 1955માં અમલમાં આવ્યો હતો.
- (7) NEP 2020માં શિક્ષિત બેરોજગારી વધારવાનું લક્ષ્ય છે.
- (8) ગુજરાતમાં કોસ કઝિન મેરેજ પ્રતિબંધિત છે.
- (9) સંયુક્ત કુટુંબમાં તમામ મિલકતો સહિયારી હોય છે.
- (10) અસ્પૃશ્યતા માટે જ્ઞાતિ જવાબદાર પરિબળ છે.
- (11) ગુજરાતમાં મુખ્યત્વે માતૃસ્થાની કુટુંબ વ્યવસ્થા જોવા મળે છે.
- (12) શૈક્ષણિક સંસ્થા સમાજીકરણનું કાર્ય કરે છે.

Seat No. : \_\_\_\_\_

**FB-127**

February-2025

B.A., Sem.-I

**DSC-C-SOC-112 (Major) : Sociology  
(Indian Social Institutions)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. What is Caste ? Explain the characteristics of Caste. 10

**OR**

1. "Caste and Untouchability" – Discuss. 10

2. Explain the types of marriage according to Hindu Shastra in detail. 10

**OR**

2. Discuss the changes in marriage system at present. 10

3. Give the meaning and explain characteristics of Family in detail. 10

**OR**

3. Explain the changes in family system at present. 10

4. Give the definition of Education. Explain its functions in detail. 10

**OR**

4. "Education and Social Change" – Discuss. 10

5. True or False. (Any Ten) 10

(1) A person gets caste status from birth.

(2) According to Hindu Shastra 'Gandharv Marriage' is the best marriage.

- (3) In Gujarat, caste commissions are considered superior to courts.
- (4) Education plays a deterrent role for social change.
- (5) Nuclear family is small in size.
- (6) The Hindu Marriage Act came into force in 1955.
- (7) NEP 2020 aims to increase educated unemployment.
- (8) Cross Cousin Marriage is prohibited in Gujarat.
- (9) In a joint family all properties are collective.
- (10) Caste is the factor responsible for untouchability.
- (11) In Gujarat predominantly matriarchal family system is found.
- (12) Educational Institute does the function of socialization.

\_\_\_\_\_

@geniusgurji